

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre	240 Lei.
Fél évre	120 Lei.
Egy negyed évre	80 Lei.
Egy hóra	20 Lei.

Hirdetések árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és Oszádi Egyesült Vas-
utak palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I.
(József főherceg-ut) 22. szám.

TELEFON-SZAM 151.

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Péntek, január 6.

Román karácsony.

Román polgártársaink a szeretet ünnepét: a szent karácsonyt ünneplik. Családi tűzhelyeiken kigyul a szeretet lángja. Velük ünnepel az egész ország és néhány napra elnémi a sajtó is. Általános munkaszünet. A munkás letezi a kalapácsot, a hivatalok szünetelnek. Az ilyen pihenő bőséges alkalmat nyújt az elmélkedésre. Román polgártársaink ünnepi hangulatán keresztül kell világítani a szeretetnek. A családjuk és a hazájuk iránt érzett szeretetnek és az embertársak iránt érzett szeretetnek, kik mi, magyar kisebbség is vagyunk. Ha pedig elmélkedve elmélyednek önmagukba, arra kérjük őket, tegyék elmélkedésük tárgyává a mi kisebbségi helyzetünket. Elmélkedjenek szeretettel arról, megadták-e nekünk kisebbségi nemzetnek mindazt, amit a román nemzet az alba-juliai határozatban önként, kérés nélkül, lelkének emelkedettségével ígért és amit a békeszerződés kisebbségi függelékében magára vállalt? A szeretet ünnepén elmélkedjenek arról, de hangsúlyozzuk: szeretettel, mert csak az méltó a szeretet e nagy ünnepéhez. Mi megtudjuk érteni, hogy akkor, amikor egy emnyire megnövekedett, a világháború és az ezt követő forradalom által leromlott országot be kellett rendezni, a kisebbségi kérdés hátterbe szorult. Azonban azt hisszük, nem vagyunk sem szerénytelenek,

sem fülásgosan követelőzők. ha most, három év leteltével, a szeretet ünnepén arra kérjük őket, hogy tiúzzék végre napirendre Románia több milliónyi kisebbségének ügyét és kezeljék ezt mindannyiunknak és az országnak is érdekébe az a szeretettel, mely nélkül az a kérdés helyesen és közmegegyezésre meg nem oldható.

A világnak egyetlenegy országa sem engedheti meg magának azt a fényűzést, hogy politikai, kulturális és közgazdasági életé-

ben több milliónyi polgárának az érdekeit figyelmen kívül hagyja. Ebből hasznot senki, de kárt mindenki lát. Ez pedig senkinek sem érdeke. Meg akarunk végre nyugodni és azzal a szeretettel résztvenni az ország koaszoledációjának nehéz munkájában, amely szeretettel román polgártársaink hozzánk, kisebbséghez fordulnak.

Az akarát megvan bennünk, de építsék meg román polgártársaink végre azt a hidat, melynek pilléreit a szeretet tartja.

A nemzeti kisebbségek kulturája.

(Mironesou közoktatásügyi miniszter nyilatkozata.)

CLUJ. Mironescu közoktatásügyi miniszter ma délelben Clujra érkezett. A miniszter fogadta az erdélyi Radió munkatársát, akinek a következőket mondotta:

— Nagyfontosságú feladatok te kintetében határozotunk legutóbb. Elhatároztuk a clujai egyetem kibővítését és a vallásügyi kormány elrendelte, hogy haladéktalanul irjanak ki pályázatot a magyar nyelv és irodalom tanszékére. Saját érdekünk — mondotta Mironescu — hogy tanárjaink, diákjaink és általában a közönség ismerje meg közelebbről a nemzetiiségeket, amelyekkel együtt élünk és amelyekkel remélhetőleg mindig jó viszonyban is fogunk élni. Ami a felekezeti iskolák ügyét és

ezzel a kisebbségek problémáját illeti, ennek megoldása sok nehézséggel kapcsolatos. A felekezeti iskolák ügyét én a magam részéről a legnagyobb jóakarattal kezelem, de ne kívánják tőlem ennek a problémának azonnali megalósi tását. Szándékomban áll több bizottság kiküldése, amelyek tagjai minden felekezet egy-egy képviselője lenne és ezek tanulmányoznák ezt a kérdést, még pedig úgy, hogy a tanulmányozást a bizottságok a helyszínen folytathatják. Mert helyes és igazságos megoldáshoz csak így lehet jutni. A jelenlegi felekezeti iskolák ilyen jellegűket meg fogják tartani és a kormány a lehetőséghez képest támogatni fogja a kisebbségek kulturális törekvéseit. (RTI.)

Új rend a forgalmi adóknál

(A pénzügyminiszter rendelete.)

Az egy százalékos forgalmi adó fizetésére kötelezetteknek eddig minden nap összes ügyletheiről külön napjegyzéket kellett vezetniük. A hivatalos lap újévi számában a pénzügyminiszter rendelete jelent meg, amellyel e napi jegyzékek vezetését elengedte az alábbi feltételek esetén: A részvénytársaságok és szövetkezetek, amelyek árak eladásával, vagy gyári forgalomba hozásával foglalkoznak és forgalmi adó alá esnek, nem kötelesek napjegyzéket vezetni. ha a kereskedelmi törvényben előirt könyveken felül straza könyveket is vezetnek, amelyek a kincstár által látalmazva vannak és a különleges utasításoknak megfelelően vannak vezetve. Kereskedők és iparosok, ide érve a fentebb nem említett társaságokat is, felmentést kérhetnek a napjegyzék vezetésének kötelezettsége alól a pénzügyigazgatóság székhelyén a pénzügyigazgatóságtól, más városokban a kerületi ellenőrtől, községekben a perceptortól, akik az engedélyt a pénzügyigazgató által kiadandó utasítások értelmében adják meg, de csak a hónap első napjától kezdődő érvénnyel, tehát változtatásnak nincs helye a megkezdett hónapban. A havi jegyzéket ezután is változtatlanul minden kereskedő és iparos vezetni köteles, naponta bevezetvén ebbe a napjegyzékből, vagy a strazából az

Egy délelőtt a lakáshivatalban.

(Ostrom a főnök ellen.)

Kétségtelenül a legforgalmasabb része a városházának az első emelet folyosójának az a része, ahol a lakáshivatal van. Napról-napra emberek hatalmas tömege szorong a folyosón, az iktatók szobáiban, a főnök helyiségében. Lárma, tolongás, mindenki egyszerre, beszél és mindenki egyszerre akarja elintézni az ügyét. Mindenki a saját ügyét tartja természetesen a legfontosabbnak és legsürgősebbnek. Mindenki siet, senki sem akar várni. Az iktató orra alá egyszerre öt kéz nyul, mindegyikben egy kérvény. Most már számot adnak. A számot az ajtónálló gyerek kikiáltja, mire a szám boldog tulajdonosa beadványát az ablakon át benyújthatja. De ez nem tetszik azoknak, akik a tolongásban mesterek. A számrendszer alkalmazása óta nem ér semmit a könyvekkel való dolgozás. Hogy a beadványok nagy része mit tartalmaz, az a bizottság ülésén kerül napvilágra. Egy lakás megüresedik, biztosan tíz kérvényt adnak be rá. A tíz kérvényező

Közül azután legalább is kilencen igazságtalannak tartják a bizottság határozatát, csak a boldog tizedik tartja igazságosnak. Neki már van lakása, de még nincs lakásigazolványa, tehát már nem kér a hivataltól, hanem követelőzik. Egy kövér ur hallatlanul fel van háborodva, hogy már tíz perce vár és az ő ügyét még nem intézte el a tisztviselő, aki előtt állnak már vagy tízen, akik mind jóval a kövér ur előtt érkeztek. Egy prémszegélyes kalapu hölgy mindennapos vendége már a lakáshivatalnak. Van lakása, de nincs vele megelégedve, jobb kell:

— De drága főnök ur, de édes főnök ur... mondja a bérbeadóhivatal főnökének, miközben legbájosabb mosolyával igyekszik megfőzni Motorca Coriolan főnököt, hogy adjon neki egy kitűnő lakást. Motorca főnök hiába magyarázza, hogy kevés a foka és sok az eszköz. Erre csak újabb rohamok következnek a főnök keményen tartott frontja ellen. Egy öreg, ráncosképu kalapos hölgy, amikor megtudta, hogy egy fiatalabb és csinosnak mondható hölgy ígéretet kapott, hogy majdan esetleg egyszer lakást is kap, szemrehányást tesz a főnöknek:

— Igen, annak ad lakást, mert fiatal...

A főnök rendreutasítólág néz ónagyságára, mire az öreg hölgy ijedten megjegyzi:

— No ne tessék félreérteni kérem...!

Motorca főnök asztalát sűrű emberraj veszi körül. A főnök mindenkit megfialgat. Sokszor a leglehetősebb kérelmekkel zaklatják. Két asszony versenyt pergeti a nyelvét:

— Kérem nekem öt lejjel fölémelt a házigazda. Pedig már a multkor megadtam neki a két fej emelést.

— Nagyságos elnök ur, nekünk meg aszongya a háziur, hogy mi vitessük ki a szemetet...

A főnök, ha azt látja, hogy reménytelenül kérte őket a hallgatásra, hogy már ő is beszélhesen egyszer, a következő félhez fordul. Az egy iparos külsejű háziga. Őt lakójával jött fel a hivatalba, hogy a házbér dolgában tegyen köztük igazságot. Motorca főnök alig tudja megértetni velük, hogy a régi lakók lakbérének a megállapítása nem tartozik a hatáskörébe. Egy náztulajdonos azon méltatlankodik hogy lakóinak szerződése miatt már kétszer kellett felmenni a

hivatalba és most harmadszor is fel kell mennie.

Már reggel kilenc órakor nagy tömeg áll a bérbeadó hivatal ajtaja előtt, holott az iktatás csak feltizenkettőkor kezdődik. A köztisztviselők lakáshivatalának ajtaján szabad a jövés-menus, persze csak annak, akinek ott dolga van. Ott kevesebb a munka, a kik munkát adnak, a köztisztviselők, fegyelmesebbek. Egy újságíró itt megy be a hivatalba. A bérbeadó hivatal előtt álló tömegben megjegyzi valaki:

— Ott mennek be a protekcióso!

Az iktató tisztviselőnek, — a közszeretnek örvendő Góron urnak — főnöknek egyaránt sok munkát adnak. Nagy azoknak a száma, akik a főnökhöz akarnak bejutni, pedig a főnöknel már sokan vannak. A bérbeadó hivatal ajtajának a kulcsa rá van fordítva. Zárva. Az ügyes ajtó mögött egy tizenöt éves flu: a cerberus. Az egyik lakásdektív az ajtó felé jön, a fiu kinyitja az ajtót és... rákattantra, a detektív ki szól valakinek. *Pana rosszképu fiatalember odakiált:*

— Halló kedves titkár ur... többi szava már elvész a zajongásban.

eredményt. A fogyasztási helyiségek, szállodák, fürdők s. b. változtatásul kötelesek blokkokat adni és az eddigi módon jegyzékeket vezetni.

Pénzügyőrök a vonaton.

(Az aradi vonaton elfogott dohánycsempész.)

Tegnap az erdélyi személyvonaton Arad és Radna között pénzügyőrök jelentek meg Prodan Aurél pénzügyőrségi revizor, a Monopol vezérigazgatóság aradi kirendeltjének vezetésével és több utas podgyászt megvizsgálták, hogy nem tartalmaz-e csempészett dohányt? Gyamusnak tűnt fel a pénzügyőrök előtt Kovács Maró dési kereskedő hatalmas utazókorsára és azért felnyitatták azt vele. Az utazókorsár belseje felül kefével volt tele. Amikor azonban több kefével kiemelték a kosárból, akkor meglepetéssel tapasztalták, hogy az nem kefé mintakollekció, hanem tíz kilogramm jófajta vágott dohány. Kovácsot beszállították Aradra a pénzügyigazgatósághoz és mindjárt kivetettek rá kilónként 500 lei bírságot, tehát összesen öt ezer leit. Miután ezt az összeget Kovács nem tudta lefizetni, átszállították az ügyészség fogházába, ahol ha csak közben le nem fizeti a bírságot, fél évet fog ülni tíz kilogramm dohány csempészése miatt.

Trockij apja — a fia ellen

BERLIN. Finnországból érkezett utasok elbeszélése nyomán az itteni lapok azt írják, hogy Trockij apja, Bronstein Mózes a jekaterinoszlavi zsinagógában a zsidó hitközség elöljáróságának és az öregek tanácsának jelenlétében azt kérte, hogy közösjék ki fiát az egyházközség kebeléből és taszítsák ki a hívők közül.

MOSZKVA. Sebastopolban zavargások törték ki. A lakosság kirabolta az élelmiszerüzleteket. A rendőrségnek nem sikerült a lázongókat lefegyvereznie és ezért katonai segítséget kellett igénybe venni. (RTI.)

Egy asszony csecsemőt tart a karján. A gyermek sír, az asszony hagyja, mert így tán megszánják és hamarabb bejut. Tényleg beengedik a hideg folyosóról a melegebb iktató szobába, de az ügyét csak sorrendben veszik elő. Egy városi szolga kézbesítő könyvvél megy be az ajtón. Még ennek a protekcióját is igénybe akarják venni, hogy bejussanak az amúgy is tele hivatalos helyiségbe. Amint az ajtó egy kicsit megnyílik, már tódulnak a várakozók, alig tudja az ajtónálló gyerek visszazorítani őket. Bent a hivatalban az egyik tisztviselőt igyekezik rávenni egy jól szituált fiatalember arra, hogy osztozzon be ügyét mielőbb tárgyalásra. Szinte dühös, hogy a tisztviselő nemet mond.

Egy orosz menyecske panasolja el nagy bubánátát a sok nyelven beszélő Góron Károlynak orosz nyelven. Többen hallgatják az érdekes beszélgetést. A menyecske lakást kapott, de nincs köszönet benne, mert lakásában fejére csurog az eső. A tisztviselő megígéri, hogy segíteni fognak a baján.

Délután négy órakor tartja a bírbeadó bizottság ülését. Kitűz-

Andrássy nyilatkozik. Kitéssékelik a keresztény pártból a legitimistákat.

BUDAPEST. A keresztény párt tegnapi értekezletén gróf Andrássy Gyula hosszabb beszédben indokolta meg a pártból való kilépését.

— A felelősséget a királyeseményekért büszke önérettel és öntudattal vállalom — mondotta — s valahányszor hasonló helyzetbe kerülök, mindig ugyanígy cselekednék.

Kijelentette ezután, hogy már régebben érezte, hogy veszélyt jelentene az államra, ha a király váratlanul térne haza. A nemzetközi következménytől is félt és éppen ezért mindent megtett hogy a vállalkozást megakadályozza. A király azonban látta és tudta, hogy a vezető tényezők milyen keveset tesznek a legitimitásért. Ugyanakkor a „mellékkormány” mindent elkövetett, hogy lehetővé tegye a király visszatérését. Ez a tudat vezette a királyt és azokat, akik tanácsadói voltak, mikor elhatározták, hogy most jöjjen vissza a király, mivel úgy érezték, hogy szent kötelességet teljesítenek az országgal szemben. Meg voltak ugyanis győződve, hogy csak a legitimitás lehet az egyedüli alapja Magyarországnak szerencsés fejlődésének és integritásának. Ezután saját szerepét vázolta Andrássy. A kormánnyal karöltve akarta megvalósítani a legitimitás gondolatát. Ő volt az, aki szüntelenül hangoztatta azt, hogy a kormány nélkül megoldani ezt a kérdést nem lehet. A miniszterelnökkel is tárgyalásokat folytatott a király megérkezését követő napon és ha nem ment volna olyan lassan a dolog és ha jóakarattal kezelték volna törekvéseit, úgy minden másképp történt. A király türelmetlen volt, mivel joggal hihette azt, hogy nem dolgoznak az érdekében. Azután az eskü szentségéről bocsájtkozott fejtegetésekbe, mely szerint elvülhetetlen. Mindenki hűséggel tartozik a királynak. Megállapítható ez abból

is, hogy a csehek mozgósítása nem sikerült. Tények bizonyítják azt, hogy a három oldalról való megtámadás már eleve ki volt zárva. A fenyegetések ugyan talán tetté válhattak volna, de ha egységesen lépünk fel, bátran, férfias akarattal úgy az illetők nem tiporhatták volna lábba a nemzet becsületét. Kijelentette, hogy ő mindezekről a bíróság előtt is részletesen beszámolt. A multak eseményeiből következik, hogy nem lehet egy pártban azokkal a miniszterekkel és nem támogathatja azokat, akik őt a fogházba juttatták. A királyválasztást a legnagyobb szerencsétlenségnek tartja. Az új király nem állhat meg legitimitás nélkül a mai társadalomban, amely mértőföldes léptekkel halad a modern forradalom felé. Ez csak pártkirály lenne, aki koronáját korteseinek köszönhetné.

Haller István meleg szavakban bucsúztatta Andrássyt. Ernst Sándor hangoztatta, hogy Bethlen jogosan maradt a helyén, mert a parlamentben mindig az vezet, akinek többsége van. Rakovszky István kijelentette, hogy azonosítja magát Pallavicini őrgróf parlamenti beszédével, a határozathozatalnál türelmet kér és hiszi, hogy nemsokára egészen másként fognak itélni ezekről a dolgokról.

Drechsler János közbeszól: Ne csináljanak királypuccsot!

Rakovszky: O tóbaság!

Drechsler: Kikérem magamnak.

Oláh Dániel átszólt Rakovszkyhoz: Valamennyien legitimisták vagyunk, tehát nem lehet partitizozott legitimistákról beszélni.

Bernolák Nándor kijelentette, hogy nem halad azokkal együtt egy pártban, akik a kormány ellen dolgoznak. Indítványozza, hogy azokat, akik szembehelyezkednek a kormány hűvel, párt-határozattal zárják ki a pártból. Dr. Vass József kultuszminiszter közbevető javaslatára kimondták, hogy kötelességévé teszik mindazoknak, akik politikai magatartásukkal a párt-határozattal szembehelyezkedtek, hogy azonnal lépjenek ki a pártból.

Erdély érdekel.

(Néppártiak memorandumuma Averescuhoz.)

CLUJ. A Román Távirati Iroda munkatársa az erdélyi néppárti képviselők külön pártalakításának kísérlete kapcsán beszélgetést folytatott a csoport egyik vezérével. A politikus mindenekelőtt visszautasította azt a vádat, hogy az erdélyi néppártiak oportunisták politikát folytatnak, amely egyáltalán nem áll összefüggésben a párt eddigi magatartásával. Bebizonyított tény ugyanis, hogy erdélyi néppártiak, még abban az időben, amikor az Averescu kormány uralmon volt, többször is kifejezésre juttatták elégedetlenségüket a kormánnyal Erdéllyel szemben elkövetett politikája miatt. A RTI. munkatársának sikerült ama memorandum egy példányát megszerezni, amelyet az erdélyi néppárti képviselők Averescunak még miniszterelnöksége idején átnyújtottak. Ebben a memorandumban szomorú képét festik az erdélyi hely-

zetnek és több pontban felsorolják a memorandum szerkesztői azon kívánságokat, amelyeket a kormánynak Erdéllyel szemben teljesíteni kell, ha azt akarják, hogy az erdélyi képviselők a néppártban megmaradjanak.

A vagyonadó módosítása

(Fizetés leura szóló csekkekben.)

BUCURESTI. A pénzügyminiszterium adóügyi osztálya törvénytervezetet dolgozott ki a vagyonadó módosítására. A törvénytervezetet átadják Take Jonescu pénzügyminiszternek, aki azt azután a minisztertanács elé terjeszti. (RTI.)

BUCURESTI. Take Jonescu pénzügyminiszter ma rendeletet bocsátott ki, amelyben az aranykivitel ellensúlyozására kimondja, hogy az aranyban kötelező effektív leu helyett, fizetéseket leure szóló csekkben is lehet teljesíteni. (RTI.)

Zita Svájcban.

(Kalandos hír egy újabb puccsról.)

PÁRIS. A Hívas ügynökség hivatalosan a következő jelentést közli: Zita exkirálynő ma elhagyta Madeirát és elutazott Svájcba, hogy jelen legyen egyik fiának vakbél-operációjánál.

BÉCS. Az Acht Uhr-Blatt e hivatalos jelentéssel kapcsolatban olyan forrásból, amely ezideig megbízható információkat adott a magyar legitimisták törekvéseiről, arról értesül, hogy a kis főherceg betegsége diplomáciai természetű. Az operáció újabb vállalkozás leplezésére szolgál, amelynek központjában Ottó főherceg áll. Az exkirályné az extrónörökkel Budapestre akar utazni, itt megjelenik a nemzetgyűlésen és felolvassa Károly levelét, amelyben felszólítja a magyar nemzetet, hogy gyermekét ismerje el jog szerint trónörökösnek és szabad elhatározásából illessze a trónra.

BUDAPEST. A legitimisták lapja, a Nemzeti Újság a bécsi lap hírére rémmesének mondja.

Az Akadémia és Kiss József.

(Nincs hely az elhunyt költő számára.)

Kiss József végtisztességéről érdekes részletek kerültek nyilvánosságra. Eredetileg az Akadémiáról akarták eltemetni az elhunyt költőt. Herczeg Ferenc intervenált is ez ügyben Berzeviczy Albertnél, az Akadémia elnökénél aziránt, hogy Kiss Józsefet, mint a magyar irodalom büszkeségét az Akadémia előcsarnokából temessék. Herczeg azonban fokozott jelentőséget tulajdonított annak, hogy az elhunyt zsidó költőnek éppen a jelen viszonyokra való tekintettel a legnagyobb tiszteletet adják meg. Az Akadémia azonban nem teljesítette a javaslatban foglalt kérelmeket, mivel Kiss József nem volt az Akadémia tagja. Így tehát a Petőfi-társaság Bajza utcai házából történt a temetés. Pekár Gyula volt államtitkár a társaság nevében ama óhajának adott kifejezést a család előtt, hogy Kiss Józsefet ne a messze eső rákosi temetőben temessék el, hanem a kerepesi-úti zsidó temetőben. A zsidó hitközség azonban azzal az indoklással, hogy a kerepesi temetőben nincs hely, a rákoskereszturi mellett döntött.

Szász Zoltán szabadon

BUDAPEST. Ma délben elferjedt a híre, hogy a büntetőtörvényeséken a fogva levő Szász Zoltán védői védenciüknek óvadék ellenében szabadlábra helyezését kérik. Az ügyészség a maga részéről hozzá is járult ehhez. Ma délelőtt Sztrache Gusztáv főügyész hosszabb tanácskozáson volt az ügyben az igazságügyminiszteriumban. Tizenkét óra után megjelentek a törvényeséken Szász védői Vámbéry Rusztem és Erdélyi Sándor. A védők előzőleg az állampénztárnál, mint bírói letétpénztárnál lefizették Szászért a 200 ezer korona óvadékot. A déli órákban azután Nagy Béla táblabíró tanácselnök is hozzájárult Szász szabadlábra helyezéséhez. Így Szász Zoltánt ma délben szabadlábra helyezték. A még fogvalevő Gergely Győző védője holnap óvadékot fog felajánlani, hogy őt is helyezzzék szabadlábra.

A lakbérleti törvény

(Bizalmatlansági indítvány Take Jonescu ellen.)

BUCURESTI. A Take Jonescu ellen benyújtandó bizalmatlansági indítvánnyal kapcsolatban a parasztpárt egy kommunikében kijelenti, hogy ilyen indítvánnyal szemben a legteljesebb semlegesség álláspontjára helyezkedik és tartózkodni fog a szavazástól. Ez az álláspont még nem végleges, majd csak a parlament megnyitása előtt hozzák meg a végleges döntést. (RTI.)

BUCURESTI. A Román Távirati Iroda jelentése szerint a tegnap este megtartott minisztertanács az általános politikai helyzet felvilágosított a prefektusoktól beérkezett jelentések alapján. Sürgős folyó ügyeket intéztek el, majd a minisztertanács utasította az igazságügyminisztert, hogy készítse elő sürgősen a lakbérleti törvényt, hogy a parlament megnyitása után azonnal betervezhető legyen.

József főherceg visszakeri

Csehszlovákiában levő birtokait.

PRÁGA. József főhercegnek Kistapolcsányban levő birtoka az új államhatárok kialakulása folytán csehszlovák területre került. A főhercegi birtokot a csehszlovák kormány a többi Habsburg-birtokokhoz hasonlóan leigoglaltatta. Jövedelmét pedig az állampénztár javára folyósította. József főherceg már a múlt évben magához Massaryk elnökhöz intézett beadványt, amelyben azt kéri, hogy birtokait, amelyek nem tartoznak a Habsburg-vagyonihoz, adják vissza neki. Együttal azt is kérte, hogy ennek az ügynek rendezésére engedjék meg, hogy Csehszlovákiába utazhasson. A memorandum kézhezvétele után tárgyalások indultak még ez ügyben, amelyek azonban az exkirály visszatérte alkalmával egyszerre megszakadtak. A királypuccs lezajlása után József főherceg ismét kérte birtokainak visszaadását. A múlt héten a csehszlovák földművelésügyi miniszteriumban tárgyalásokat kezdtek, amelyeknek az eredménye kecsesbet.

Nagy tüntetés Moissi ellen.

Üsszeütközés a cernovitzai diákság és rendőrség között.

Moissi Sándor, a világhírű német hősszerelmes, akinek ebben a szerepkörben az egész világban nincsen párja, most a cernovitzai német színházban vendégszerepel, de vendégszereplését féibe kellett szakítania az ottani román diákság tüntetése miatt, melyek véres események színhelyévé tették Bukovina fővárosát. Ezzel szemben közismeretes, hogy ez a világhírű német szerelmes csak a minap lépett fel vendégül Bucurestiben, ahol a románság nagy ovációkban részesítette, sőt maga a királyné is végignézte minden játékát és lelkesen tapsolt neki. Hogy mennyire becsüli külömben Mária királyné a nagy művészt, azzal is bebizonyította a világháború alatt, amikor Moissi francia fogságba jutott. A királyné közbenjárására ugyanis a franciák még a világháború folyamán szabadon bocsátották Moissit. A cernovitzai diákság tüntetéséről a következőket közölhetjük:

Moissi Schiller Ränberthejében Moor Ferenc szerepét játszotta, de az előadást nem lehetett befejezni, mert ugyanazon este 9 órára a színházban az „Arborosa” egyesület hangversenyt tartott. A színi előadás azonban csak a kitűzött időnél egy fél órával később kezdődhetett meg, mert a pénzügyigazgatóság elrendelte a belépő jegyek ellenőrzését és nem engedte meg, hogy annak befejezte előtt megkezdjék az előadást. Kilenc órakor azt követelték a diákok, hogy a színelőadást azonnal hagyják abba. A színigazgató azt ígérte, hogy husz perc alatt befejezik az előadást és hivatkozott arra, hogy a hangverseny ugyanis csak fél tízkor kezdődik. A diákok azonban ebbe nem mentek bele és megakadályozták az előadás folytatását. Pénteken és szombaton folytatódtak a tüntetések. A diákság azt állította, hogy Popp német szín-

igazgató megsértette őket és Hacman, az egyetem rektorát azzal, hogy Moissi bolsevik és ezért nem engedik többé föllépni. A péntek esti előadásra a rendőrség messzemenő óvintézkedéseket tett a diákság azonban ennek dacára több ízben nekítámadt a színháznyitásra valókozó közönségen. A rendőrség azonnal fegyveresen lépett közbe, minek több könnyebb és súlyosabb sebesülés volt az eredménye. Erre megkezdődtek a tárgyalások, melyeknek eredményeként Popp színigazgató az előadás megkezdése előtt kijelentette, hogy nem volt szándékában sem a rektort, sem a diákságot megsérteni, ha azonban mégis sértve érzik magukat, bocsánatot kér. Ezután az előadás zavartalanul folytathatót le, miközben a közönség Moissit lelkesen ünnepelte. Szombaton délelőtt a tüntetők újból megjelentek a színház előtt és több arajáról inzuláltak. Majd izületek cégtábláit, az utcák feliratát és kitűzték a színházra a román nemzeti lobogót. Beszédet is tartottak, melyekben megfenyegették a németeket és zsidókat.

CERNOVICI. Kapcsolatban a német színház körüli zajos eseményekkel, a cernovici lakosság ma nagy népgyűlést tartott, amelyben a diáksággal szolidarisnak vallotta magát. A népgyűlés szóinkal hevesen támadta a hatóságokat, mert a román diákokat bántalmazták és elégtételt követelnek a kormánytól. Kijelentették, hogy azokat a színházi előadásokat, amelyek a románság érzelmeit sértik, nem lehet továbbra is megtűrni és követelték, hogy Popp igazgató színjátszását engedélyt vonják vissza, egyben követelték, hogy a kormány Cernoviciben állítson fel román színházat. (RTI.)

Sorsjáték lakásokra. Hogy lehetne segíteni a lakásinségen?

Az Aradi Közlöny az elmúlt napokban a városi lakosság vállaira nehezedő lakásnyomorúság megoldása érdekében igen életre való indítvánnyal lépett a nagyközönség elé. Lakásankétünk, a melynek keretein belül a kérdés megvalósítására meghivatottabb faktorokat is megszólaltattak, méltán nagy figyelmet és érdeklődést keltett a publikum minden rétegében.

(Egy érdekes indítvány.)

A mai napon igen ötletes indítvány híre jutott hozzánk, melyet Racsmány Péter nyugalmazott százados ferjesztett Brassó város tanácsa elé. A százados ideája az, hogy a város bocsáson ki 50.000 darab 100 leles, vagy százezer darab 50 leles sorsjegyet. A befolyt öt millió leiből a város egy 4 szobás, egy háromszobás és 48 kétszobás villát építhetne összesen négy millió hatszázhuszezer leles költséggel. A négy és háromszobás villák lennének a főnyeremények, a 48 kis villa pedig egyszerű nyeremény volna. Az építkezéshez szükséges telkeket a város bocsástaná rendelkezésre 2—300 öles nagyságban vállánként. Ezért a város a sorsjegyekért befolyó összegből százezer leit tarthatna meg. Felületesi és irodai költségekre esne

ugyancsak százezer leles, vagyis az egész vállalkozás kerülne négy millió nyolcszázhuszezer leles és maradna előre nem látott költségekre és kiadásokra száznyolcvanezer leles. Az indítványt, melynek keresztülvitele mindenestre siettetné a lakásbizériák ügyének gyökeres megoldását a legnagyobb mértékben ajánljuk az illetékes faktorok figyelmébe.

(A lakók álláspontja.)

Dr. Zeiner Gusztáv ügyvéd az Aradi Lakók Szövetségének titkára a mai nappal szintén állást foglal ebben az ügyben a következő nyilatkozatával:

A tisztli lakások kérdése csak úgy volna radikálisan megoldható, ha a hadügyi kincstár a várbeli lakásokat renbe hozatná. A közönség áldozatkészgére mit sem lehet adni, mert mindegyik azt véli, hogy a beszállásolás csak ideiglenes és ezért nem érdemes adakoznia. A város vezetőségének nem kíván rendelkezésére a szükséges pénzösszeg, a mizérián nem segíthet. Az újabb lakásinségnek több olyan oka is van, amlevet az illetékes fórumok könnyen orvosolhatnának. Így pl. nagy vállalatok, nemzetközi szállító cégek és bankok jutnak rekvirálás utján olyan lakásokhoz, amelyeket magánfe-

leknek lehetne kiadni. Ezek a nagy cégek kényszerülve volnának házakat építeni, amelyekben irodájukat és tisztviselőiket elhelyeznék, amennyiben lakásokat nem kapnának. Anomália az is, hogy egyesületek foglalnak el 3—4 szobás, konyhás, fürdőszobás lakásokat, melyek egy szobában is kifejtetheték működésüket. A lakásinség szaporításához hozzájárul az is, hogy még mindig vannak olyan 6—7 szobás lakások, melyekben csak két-három személy lakik. Hyen luxus lakásokból 3—4 szobát bátran el lehetne rekvirálni. Gyökeresen csak az építkezési ipar fellezdülése fogja a kérdést megoldani, de tekintve a mai súlyos gazdasági helyzetet ez a közeli évekre nem jósolható. Évekig tehát minden úgy fog maradni, mint eddig, hogy sok lesz az eszkimó és kevés a lakás.

HIREK.

Meghalt a köpenicki kapitány

BERLIN. Voigt Vilmos a hírhedt köpenicki kapitány tegnap heveny éves korában Luxemburgban meghalt. Voigt esete valószínűleg még tisztán el mindazok előtt, akik vissza tudnak emlékezni az elmúlt husz évtizedő eseményeire. Közönséges foltozó varga volt, aki egy szép napon nagy tetekre határozta el magát. Megjelent Köpenickben, kapitányi ruhát öltött, átvette az utcán masirozó őrszázad parancsnokságát és katonai segédlettel bejött a városházára, ahol magához vette a város pénzárának pénzkészletét és tovább állt vele. A kapitányt csakhamar sikerült elfogni. Az eset maga azonban világhírré tett szert és később is számtalan követőkre talált. A köpenicki kapitány egyszeriben fogalom lett a világ minden részében, ahol mindenütt jól mulattak a furfangos varga csínytevésén.

LAPUNK LEGKÖZELEBBI SZÁMA a közbeeső ünnepek miatt kedden jelenik meg.

A szerb király és Mariora herceg eljegyzése. Bucuresti. Sándor úrbeg király Bucuresti utasításával kapcsolatban, illetékes körökben úgy tudják, hogy a szerb uralkodó megkéri Mariora hercegnő kezét. Valószínű, hogy még tartózkodása alatt az eljegyzést is meg fogják tartani. (R. T. I.)

Berlinben öngyilkos magyar fiatalember. A napokban érkezett meg a híre, hogy báró Bohus Zsigmondné nővérének fia, Lakatos György a berlini Handelshochschule tehetséges hallgatója Berlinben föbelötte magát és azonnal meghalt. Lakatos Gy. a Handelshochschule második évfolyamának hallgatója volt. A tizenkilenc éves fiatalember barátai és tanárai egyaránt szerették, mert tehetséges, szorgalmas, derék fiatalember volt. Hogy tetét miért követte el, azt nem is sejtik. Állandóan erős anyagi támogatásban részesült és így anyagi gondok nem bántották.

Szabadlában a Banca National igazgatója. Bucuresti. Stojant, a Banca National sikkasztással vádolt igazgatóját 400.000 lei óvadék ellenében ma szabadlábra helyezték. (R. T. I.)

Házasság. Polgár Géza zenetanár Csehszlovákiába és Joanovics Erzsike e hó 7-én, szombaton déli 12 órakor tartják esküvőjüket a Miniatyák téglomában. (Mindenképpen a tesítés helyett.)

— Az amerikai magyarok seregét... Budapest. Már tegnap jelentették, hogy a budapesti amerikai követ magyarásatot kért a budapesti kormánytól...

— Csecsemőholttest az országúton. Ma a kora hajnali órákban két napcsemmos amikor munkára ment, az utat meglelt Ujradon az árokban egy gyermek rongyeszót pillantott meg...

— A katonák katonai ügye. Az aradi román kat. főgimnázium ügyében még nem történt döntés. Fischer Aladár igazgató ma táviratot kapott...

— Rehabilitáltak Pál Egonyt. Idején megírták hogy Pál Egony város-gazda ellen különféle vádak alapján fogták el...

— Felhívás a bérkocsisokhoz. Az aradi államrendőrség közlekedési ügyosztálya felhívja az aradi bérkocsisokat...

— A határőrnőről. Kaptuk a következő levelet: Isten Magyarországra vagy onnan Romániába utazni valósgokálvária. A vámvizsgálat...

Megszűnt a cenzura. A katonai szónokban megmarad.

BUCURESTI. A Monitor Officiál mai száma közli a cenzura megszüntetésére vonatkozó rendeletet. A rendelet kimondja, hogy a katonai szónokokat kivéve, így Aradot is kivéve, egész Romániában megszűnik a napilapok és időszakos lapok cenzúrája...

— Titulescu londoni utazása. Bucuresti. Titulescu volt pénzügyminiszter, akit londoni nagykövetté neveztek ki, karácsony után utazott és elfoglalja Londonban nagyköveti állását.

— Az államrendőrség népesedése. A 40-1922. számú elnöki határozat közli az idegenek, szállodák és belföldi utazók ellenőrzési szabályzat értelmében szóló jelentéséről. A jelentést technikai okok miatt csak lapunk keddi számában közöljük.

— A német kommunista-párt. Berlin. Újabb adatok szerint a német kommunista-párt tagjainak száma meggyengült...

— Utóveleik. Az aradi államrendőrségben a következők vehetik az utóveleket: Tóth Szeréna, Holzer Elza, Klecskó Géza és Kerekes József.

— Az ügyvéd jótékony adománya. Megírta az Aradi Közlöny hogy dr. Scull Sándor ügyvéd 5000 lejt adott a város szegényei részére. A jótékony ügyvéd felkérte a főpolgármestert, hogy az adományt saját belátása szerint ossza szét...

— Karácsonyi ajándékokat a Szépművészeti Szalonban vegyenül Strada Eminescu (Deák Ferenc u.) Ortutay-palota).

— ANTE hál január 7-én a Fehér Kereszt nagytermében. Meghívót kik tévedésből nem kaptak és igényt tartanak rá, jelentést Maida Emil főtéri üzletében.

— A milliósos hadászony. Ezzel a címmel az Aradi Közlöny közli a hadászonyok szabályait. A szabályok között szerepel a hadászonyok elhelyezése, a hadászonyok elhelyezése, a hadászonyok elhelyezése...

— Pasteur szobra. Bucuresti. A román egyetemet meghívta a román kormány egy emlékmű felavatásához, amelyet Strassburgban Pasteur száz éves születésnapja alkalmával avatnak fel.

— Sikeresen védte az aradi újságíró. Budapest. Boda Andor volt aradi újságíró Budapesten sikeresen győzte meg a bíróságot, hogy Boda Andor a Várszínház hízára volt a mint ilyen a pénztár kezelésével is meg volt bízva...

vább igazat követ el flos közölni. A rendelet ellen vétőket szigorúan megbüntetik. A rendelet kapcsán az Adeverul írja, hogy az újságírók körében ez a rendelet nagy megütközést keltett, mert nem-hogy eltörölné a cenzurát, hanem még inkább megszigorítja azt...

tatta, aki azzal védekezett, hogy léves könyvelés követhetetlenül megalkalmazandó...

— AAO tornaórák megkezdődnek. Kedden hölgyek, pénteken hölgyek és férfiak részére, mindenkor 6 órai kezdettel a múlt évben használt tornateremben.

— A hosszú farsang sok mulatságot ígér, de a legkellemesebb szórakozást az a tenestély fogja nyújtani, melyet a Nővédelmi Hivatal rendez január 21-én a Fehér Kereszt nagytermében.

— Az Aradi Országos Jótékony Nőegylet folyó hó 8-án délután 3 órakor rendes évi közgyűlést tart. Szt. Pál-u. 8. szám alatt, melyre az összes tagokat, valamint a beiratkozni szándékozókat ezuton tisztelettel meghívja az elnökség.

— Szathmáry Eteleka táneiskolájában a Krispin-teremben új kezdő és haladó tanfolyamok nyílnak januárban.

Jönnek ígérkezik a termés.

Aradvármegye alispáni hivatala rendeletet adott ki a járasok főszolgabírának, hogy vegyék számba azokat a területeket, melyeket ez év őszén a megye gazdái őszekkel bevetettek, valamint az eddigi termés kilátásokról tegyenek az alispáni hivatalnak jelentést. Most érkeztek be a főszolgabírák jelentései, amelyek szerint ez év december 31-ig 24.000 katasztrális holddal több területet vetettek be, mint 1920. év őszén. Összesen az egész megyében 1921 év őszén december 31-ig 179.107 katasztrális hold területet vetettek be őszekkel. Ezzel szemben 1920. év őszén csak 156.816 katasztrális hold volt a bevetett területek nagysága. A jelentésekből megállapítható az is, hogy eddig a megye termelési állása igen kedvezőnek látszik. Ha a bevetett területeket csapás nem éri, a jövő évi termés igen szépnek mutatkozik. A gazdákat buzdította az a kormányintézkedés, hogy ehhez az esztendőben a buza termés mentes lesz az esetleges rekvirációk vagy árnaximálásokról. Azonban a kormányintézkedés azt is kikötötte, hogy csakis az esetben lesz ez így, ha a termelt buza tartalmas lesz, azaz ha hektoliterenként 74 kilogrammál magasabb lesz a súlyja és 5 százaléknál nem tartalmaz több idegen anyagot. Ez a megszorító feltétel nem súlyos, amennyiben közfoglaltásu, hogy az aradmegyei buza súlyja hektoliterenként mindig megközelítette a 78-80 kilogrammot és alig 1-2 százalék idegen anyagot szorított tartalmazni.

— Székrekedés. Tauffer tanár, a nagyírú budapesti orvos bizonyítványa tanúsítja, hogy a „Ferenc József” keserűvizet a legjobb székrekedéssel rendel.

LEGUJABB

Apponyi az amerikai magyarokról. Budapest. A nemzetgyűlés márciusában gróf Apponyi Albert felszólalt az ismeretes Andrássy ügyben. Ugy értesült Apponyi, hogy a nyilatkozat nem is úgy történt, a hogy az nyilvánosságra került. Felszólalása további során kijelentette, hogy megragadja az alkalmat, hogy Amerikába szakadt magyar honfitársait idvözölje. Testvérei érzületüket megmutatták akkor, amikor jótékony akciókról volt szó. A hadifoglyok hazaszállítására terén kifejtett adakozásuk és tevékenységük ismételtet bizonyosságot tett arról, hogy testvéri érzülettel viselkedtek volt honfitársaik iránt.

Irodalom és művészet.

* A városi színház műsora. Pénteken, tekintettel a román ünnepre, délután 8 és fél órakor a Fakir bemutatója lesz. Szombaton délután: Kis lord, ifjusági előadás, este: A fakir, Poór Lili és dr. Janovics Jenő vendégfellépésével. Vasárnap délután: Szerencsetánc, este: Hoffmann meséi, (B bérlet). Hétfőn: A kék felvet a pénz, (bemutató előadás). Poór Lili fellépésével, (O bérlet).

* A Modern Kabaróban péntek este nincs előadás. 7-én, szombaton: „Becsületes megtalálók”, „Ördög” bohózatok. Duettek, tréfák, ezenkívül még 14 magánszám. 8-án, vasárnap: 2 előadás. Délután fél 4 órakor Tarka kabaró. Fél helytől, este fél 9 órakor: „Becsületes megtalálók”, „Ördög” bohózatok. Duettek, tréfák, 14 szólo. 9-én, hétfőn: Premier. Pikáns műsor. „Csak térted Margit!” Uj pikáns szökök. — Előadás után reggelig parkettánc.

* A Fakir bemutatója a román ünnepre való tekintettel délután 3 és fél órakor lesz. A Fakir két főszerepét dr. Janovics Jenő és Poór Lili játsszák. A darabot szombaton este megismétlik. A bemutatás előadására váltott jegyek a délutáni bemutatásra érvényesek.

* Anonon elhalasztott második hangversenye január 20-án lesz megtartva. Jegyek Blochnál.

* Vasárnap este az idényben elsőszőr kerül színe Offenbach remekműve, a Hoffmann meséi opera, melynek fő szerepét Z. Várady Margit, Halmos Mária, Csikay Róza, Ladányi.

* A kék felvet a pénz, Zangwill vígjátékja a pénztár ügyében kerül bemutatásra Poór Lilivel a főszerepben. A darab mindenütt nagy sikert aratott és az aradi előadás gondos bejuttatásában került színe. A darabban az egész vágyakozó személyzet foglalkoztatva van.

* Délutáni előadások a Városi Színházban. Szombaton délután ifjusági előadásban a Kis lord kerül színe Zilahy Irénivel a főszerepben. A Kis lord műsora előadására a megváltott jegyek az alkalmával érvényesek. Vasárnap délután az idény legnagyobb sikerű operettje, a Szerencsetánc kerül színe, ezúttal újból újból.

* Hétfőn este a Napkelet irodalmi estje a Kultúrpalota nagytermében. Az aradi színház igazgatóságának rendezésében tartja meg a cluji és aradi színházak tagjainak fellépésével a Napkelet irodalmi estjét, mely iránt a

BUCURESTIBE

utazik futárunk vasárnap este, utóvalak láttamozását közismert pontossággal intézzük.

„KELET“ hirlapiroda.

városban osztottan érdeklődés nyílvánult meg. Az estélyen résztvesznek: dr. Uanovics Jenő, Paál Árpád, dr. Kádár Imre, Poór Lili, Izsáky Margit, Szentgyörgyi István, Lengyel Vilmos, Forgács Sándor, Darvas Ernő. Szikre kerül Móricz Zsigmond darabja a Tandó ur, című szerepben Szentgyörgyi Istvánnal, továbbá Szép Ernő Mátéka: Jávai mesék, énekszámok konferánszok, szavaltok, stb., stb. Jegyek az összes előadásokra és a Napkelet-estélyre a színház pénztáránál válthatók.

A szatmari művészek kiállítása a Kultúrpalotában ma nyit meg a közönség nagy érdeklődése mellett. A kiállításon Liptóczky, Tóth, Zolnay szatmari művészeket kívül Iritz Sándor festő és Sebők János aradi szobrász is részt vesznek. A tárlat mintegy 130 műtárgyat ölel fel. A látogatók a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoznak a művészek dolgairól, aminek bizonyosságul szolgál az is, hogy több darab már vétre is talált. A kiállítás nyitva van d. e. 10-12-ig délután 3-6-ig. Belépődíj nincs.

A Haladás-előadások január 14-én kezdődnek.

Unnepe előadások a Modern Kabaréban. Pénteken nem tart előadást a kabaré. Szombaton és vasárnap nagy szabású ünnepe előadásokat rendez a társulat. Csupa slágertánc és énekszámok, tréfák, csodás attrakciók és a legpompásabb bohózatok teszik változatos, és a hatalmas ünnepe programot, amely valósággal szenzációja lesz az ideai kabarészezonnak. Előadás után reggelizhetünk.

MOZI. „Casanova” — az Uránia-ban. (Csak felnőtteknek.) Az ábrándos lelkű lányok és forróvérű asszonyok álomhercege. Casanova szombaton megjelenik az Uránia színpalán. A szerelem legendás kőborlovagja kikél sírjából, hogy elbucszva régi emlékeitől, újra tüzet gyújtson a róla álmodozó női szívekben. Csodálatos varázs vonza az ölelő karjaiba a legszebb, legkívánatosabb nőket, míg azán Casanova belefárad a mámoros csókokba és most már örökre visszatér sírjába. Ezt az ötletes szüzsét leheletesen finomsággal írta filmre Pakots József, a ragyogó tollu magyar író, a budapesti Star-filmgyár pedig művészi gazdagsággal állította elő a nagyszerű képet. Casanovát az elegáns és kiváló magyar művész, Deésy Alfred alakítja. Igazi Casanova. Pártnerrel a legjobb magyar moziárok: Holley Camilla, Góth Anna, Timár Margit, Dán Norbert, stb. Casanovát szombaton, vasárnap és hétfőn mutatja be az Uránia, pénteken pedig a Senki gyermeke című szenzációs Nordisk-film kerül utóljára vetítésre.

Gróf Monte Christo nagy sikere az Apollóban. Dumas nagykonceptiójú regényének filmbemutatójával az Apolló színház ismét magára vonja Arad kultúrarsadalmának érdeklődését. Az első két nap igazolta a „Gróf Monte Christo élet-halál harcához” fűzött felcsigázott várakozásokat. Ez a nagystílusú film valóban remeke a filmművészetnek. Dumas szellemi nagysága ölelkezik benne a modern filmábrázolás szélesvonalú művészetével és a filmtechnika bámulatbaejtő bravurjaival. Dumas regényének mélységeit és idegekbe markoló mesészövését nemes plaszticitásban adja vissza a művészi film, amely méltán sorakozik „Danton” és „Boleyn Anna” mellé. A főszereplők a bécsi Burgtheater és Reinhardt társulatainak tagjai, s úgy hisszük, ebben a meg-

álapításhoz fölösleges kommentárt fűzünk. Gróf Monte Christo élet-halál harcának első részét pénteken vetíti utóljára az Apolló és szombaton kezdve három napig a második, illetve a befejező részt tartja másoron. A második fejezet természetesen még az elsőnél is érdekesebb, mert a lebilincselő cselekmény izgalmaságának csúcspontjára ér és szemtanúi lehetünk annak, hogy a népszerű regényhős az újabb nehéz megpróbáltatásokon keresztülgázolva, miként győzi le elsánt ellenségeit.

A mozielőadások kezdete az ünnepeken. Pénteken, a gör. kel. karácsony szentestéjén úgy az Apolló, mint az Uránia délután 3 és fél és 5 órakor tart előadásokat. Szombaton és vasárnap 3 fél 5, 6 és fél és 9 órakor kezdődnek a mozielőadások.

Az Apolló és Uránia keddi műsora. Ugy az Apolló, mint az Uránia színház igazgatósága kedden előrangú magyar filmeket fog bemutatni. Az Apolló a Corvin-filmgyár egyik remekművét, III-es című szenzációs kínai drámát vetíti, melyet Heltay regénye után a kiváló tollu Vajda László írt filmre. E sokat ígérő képről azt hisszük elég ha csak a szereplők neveit soroljuk fel: Rajnai Gábor, Kordáné Farkas Antónia, Becker Baby, Kertész Dezső, Balassa, stb. Az Urániában Lubits Ernő 4 felvonásos vígjátéka kerül bemutatásra a „Csodababa” címen, főszerepben Ossai Oswald, a bájos filmprimadonnával.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak (január 5.): Dollár 126, márká 0.74 —, dinár —, szokol —, magyar korona 0.22 —, budapesti kifizetés 4.60, bécsi kifizetés —, berlini kifizetés —, francia frank —, prágai kifizetés 2.02.

Zürichi (január 5.): Berlin 265, Newyork 516, Milano 2200, Prága 825, Budapest 85, Zágráb 185, Bucaresti —, Varsó 17, Bécs 17, belégyezett osztrák korona 10.

Budapesti (január 5.): Napoleon d'Or —, dollár 619, francia frank —, angol font —, márká 331, rubel —, leu 470, sokol 988, dinár 888, lengyel márká —, osztrák korona —, lira —.

A szerkesztésért: **KÁROLY JÓZSEF** felel.

Steiner Testvérek Bekereskedés, **ARAD**, Catea Basatului (Asztalos Sándor-u.) 2-3.

NYILTTÉR.

En ezen rovatban közöljük a vállalkozásainkat.

Értesítés!

Ertesítjük a f. kereskedő urakat és a n. é. közönséget, hogy Str. Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 3. szám alatt Kereskedelmi és Árutorgalmi irodát nyitottunk hol drogua és vegyszerei cikkek ügynökségével is foglalkozunk. Elfogadjuk minden Árnem megbeszélést, vételek, eladások és árak közvetítését, miket a legnagyobb pontossággal végzünk.

Tisztelettel:

PLESS és BOROSS

Str. Romanului és Str. Brancovici (Zri-nyi- és Lázár V. utca) sarok I. emelet.

DOMSITZ & MAURER

Arad, Str. Marasesti (Kossuth-u.) 15. sz.

Ajánlja mindennemű villanyosillárók készítését és átalakítását a legmodernebb kivitelben, ugyanott autók javítása szakaszilag eszközöltetnek a legmáltányosabb ár mellett.

Ugyanott 2 jöerköisű fiu tanulónak felvétetik.

Korpa kapható

Szűcs Pál cégnél Aradon. Telefon 613. 11711

RODLI

beszerezhető 102

Schäffernél

Strada Cetate vechii (Óvár-utca) 1.

ELADÓ

egy DISZES ÜVEGEZETT és egy NYITOTT GYÁSZKÖSI.

Cim a kiadóhivatalban. 94

MODERN, ideális magánház

a belvárosban, minden komforttal, 4 parkettés szoba, foyance fürdőszoba, cselédszoba és összes mellékhelyiségekkel, parkírozott udvarral és igen szép virágos kerttel

ELADÓ.

Csakis kellő pénzzel rendelkezők érdeklődjenek a kiadóhivatalban.

KAVÉ
TEA és RUM
Cukorka és Csokoládé, Liqueur, Cognac és Cakes legnagyobb választékban az 1122
ATLANTIKA
KAVÉ és TEA behozatalnál Arad (Fischer E.-palota) kapható.

Üzlethelyiség

a belvárosban, iroda-helyiségnek vagy angroüzletnek nagyon alkalmas

azonnaira átadó

Cim a kiadóhivatalban.

„Hermes” hirdetés 20,626.

A rófos branschból

országos nyelvvél bíró kirakat és kiszolgáló segéd Ia. orb, jó fizetéssel

azonnal állást nyer Plesz Gyulánál

Timisoara, II., 3 Király-utca I. szám. 55

Várszegénység és idegesség ellen már sok ember ajánlottak és hoztak forgalomba, de jószág-és hatás tekintetében egy sem közelíti meg a **Rozsnyay Vasas Chinaborát**, melynek kitűnő voltát mindenki elismeri. Kellemes ízű készítmény, mely a külföld és belföld efajta termékeit sokszorosan felülmulja. Számos elismerő nyilatkozat és ajánlólevél orvosok részéről. Egy kis üveg ára 17 Lei 50 bani, nagy üveg ára 25 Lei. Kapható **ROZSNYAY** gyógyszerárban Aradon, Piata Avram Iancu Szabadság-ter.

Gépekkel ellátott

épületasztalos mőhelyberendezést keresünk

megvételre. —: Ajánlatok:

Reich S. L. és Fia

butorgyár betéti társaság Timisoara, Józsefv. Uri-u. 4. nyújtandók be. 107

KÖNIG MIKSA

nemzetközi szállítási vállalat ARAD.

Képviselve Európa minden nagyobb városában. Elvállal szállítmányokat külföldre és külföldről minden relációban. Pénzügyminiszterileg engedélyezett vámügynökség. Darabárakat szállít biztosítással, teljes szavatossággal a Francó Romana Áll. Biztosító R.-T. által.

GLADYS'S HOECREAM
THE BEST
az előkelő világ cipőkrémje
Aradi lerakat: Szemző Armin, telefon 5-92
nyartja: Herczeg Géza, Új (Kölcz var)

Legolcsóbb CZETTEL-nél a caransebesiournér. Strada Matei Corvin (Hunyadi-utca) 2. sz.

Apró hirdetések.

Levelezés.

KOMOLY FIU" jellegű levél van a kiadóban. 103

Alkalmazás.

INTELLIGENS 16 megjelenésű fiatal ember esetleg hölgy hirdetések és előfizetések gyűjtésére fivételek. Cim leadandó a kiadóban. 72

FIATAL fűszerkereskedő segéd a waggongyárral szemben levő kávéházban azonnal felvételt. Román nyelv perfekt tudása megkivántatik. 81

GAZDASÁGI munkafelügyelő esetleg botos ispánt mellette keresek. Arad. postai úton 105. 11505

ROMÁNUL tudó gépirónó azonnal alkalmazást nyer. Dr. Miron Justa ügyvédi irodájában. 11505

ELSŐRANGU biztosító intézet keres szakmabeli ügyes külsőszolgálatot fix fizetés és magas jutalék mellett. Cim Kelet hírlapiroda. 11505

PAPIRSZAKMÁBAN járatos kizsoltgáló hölgy felvételt Képpich papírkereskedésében (Neuman-palota.) 110

HELYI PIACON jól bevezetett ügynök felvételt. Cim Wallinger hirdetőjében. 11596

HÁZMESTERI ÁLLÁST VÁLLALOK. — CIM A KIADÓBAN. 114

Lakás.

EGY vagy két szobás lakást mellékelvényekkel együtt keresek. Cim Kelet hírlapirodában. 11505

Vétel és eladás.

KNEFFEL SZENÜZLET HÁZHÓZ SZÁLLIT KITUNÓ MINŐSÉGŰ FÜTŐ KÖSZENET FASZENET ÉS APRITOTT TŰZIFÁT. 89

MONOGRAM nélküli teljesen új damaszt asztalneműk fehérneműk, antik órák eladó. Str. Consistorului (Batthyány-utca) 3. 111

KÉT DARAB nagy tükör eladó Strada Marasesti (Kossuth-utca) 52. földszint 4. 112

ELADÓ antik zenélő doboz, több dísz tárgy butor gyermekjáték, függöny, ágylétrák női cipő, butorfele. Strada Consistorului (Batthyány-utca) 19. 113

UNDERWOOD IROGÉP eladó. Megtekinthető Wallinger hirdetőjében. 11596

MODERN használt ebédit keresek. Ajánlatokat „Doz” jellegű a kiadóhivatalba kérek. 115

GYERMEKKOCSI jökeben levő megvételre kerestetik. Cim a kiadóban. 116

TAVASZI DIVATLAP albumok, Costum-lapok, bécsi párisi divatlap-újdonságok szabásmintával 5 — Leutől kezdve kaphatók Knieszer papírkereskedőnél Str. Tudor Vladimirescu (Dobó-utca.) 11871

BORSZIVATTYU eredeti Heinrich, borömlők kutak, fecskendők szerszámok, permetezők Kovács Soma Társaság Arad. 106

MOTORFÜRÉSZ új, minden elfogadható áráért eladó. Cim Wallinger hirdetőjében. 11596

PERZSAKÁBÁT, jelmez báli ruhá gyöngyruha eladó. Megtekinthető 3-4 között Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 9. I. em. Adámsik. 86

6X4 m. PINKAFŐI szőnyeg 8 m. 2 1/2 m. széles futó linoleum szőnyeg parádés kocsisruha szűrrel, vaságy rézsodronnyal, nagy falóra eladók. Cim a kiadóban. 97

MALOMKÖVEK eredeti francia és hazai szitalasym malomszerek gépjárműk, gépszijak műszaki árak Kovács Soma Társaság Arad. 105

RÖVID zongorát vagy pianinót veszek. Cim az Aradi Újság szerkesztőségében Fischer Eliz-palota. 99

HARZI KANARI madarak nemesen éneklők és tenyésztőstények kaphatók László Gézálnál, Dicsőszentmárton. Szállítás postán. Elve megérkezésért szavatosság. 100

MOTORFÜRÉSZ legújabb rendszer, előnyösen Kovács Soma Társaság Arad. 104

EGY pár hélig szőnyegeket ezüstözött legmagasabb árban vesz Szalon Artistique Fischer Eliz-palota. 11891

HASZNALT REZET bármily alakban legmagasabb árban vesz Vuchetich gépműhelye Piața Stefan Cel Mare (Béla-tér) 1. az üzletvezetőséggel szemben. 108

BUTOR. Ebédit és hálószobák olcsó árban kaphatók Wiegand butorraktár. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca.) 4836

JÓ ELADHATJA MŰTÁRGYAIT. képt, porcellán, bronz és márványfigurált szőnyeg, török kendők antik butorait zongoráit, modern dísz tárgyat japán vázait, régiségeit ha karácsony előtt elviszi a Szépművészeti Szalonba Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) Ortutay-palota. 11401

A KARÁCSONYI AJANDEKOK beszerzése előtt okvetlenül látogasson meg a Szépművészeti Szalon. Értékes, szép és ritka műtárgyak egész tömege képezi a kiállítás anyagát, mely közönség elrendezésével minden kérdésre a látogatók csodálatát, megtekinthető egész nap az Ortutay-palotában. 11391

AJANDEKTÁRGYAK legolcsóbb beszerzési forrása a Salon Artistique (Fischer Eliz-palota.) Antik és modern porcellánok butorok, szobrok, figurák vázák, festmények metszetek perzsa szőnyeg ezüstneműk vétele, eladása, cserélése és bizományba vétele a legelőnyösebb feltételek mellett. 11691

ARADI POLGARI TAKÁRÉK kis RÉSZVÉNYEKET 90 Leitért veszek. Dr. Müller Vendel ügyvéd Bulev. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér) 7. 79

NYERSBORKÖVET veszek minden mennyiségben Irom Arnold Arad, Str. Grigorie Alexandrescu (Bercsényi-utca) 39. sz. 10655

Ingtalan.

STRADA BADEA CĂRTAN (Angyal-utca 20a) számú ház elfoglalható két szobás lakással esetleg butorral eladó. 96

ELADÓ Str. Nicu Filipescu (Flórián-utca) 38. számú négyszobás magánház. 11596

ELADÓ Strada E. Ghiba Birta (Varjassy József-utca) 5. szám alatti ház elfoglalható 4 parkettás szobás urilakással gyümölcsös kerttel. 91

ELADÓ Str. Petru Pipoș (Gál László-utca) 23. sz. sarok magánház. 90

CĂLEA RADNAI-UT 26 számú ház nagy telekkel és átvehető három nyal szobás lakással eladó. Értekezni lehet Str. Episcopul D. Radu (Magyar-utca) 10. háztulajdonosnál. 109

Üzletek.

EGY jóforgalmu üzlethelyiség kiadó. Cim Wallinger hirdetőjében. 11595

Oktatás.

ANGOL NYELVMESTERT keresek. Cim a kiadóban. 500

Ellátás.

TELJES ellátást keres középkorú iparos ember. Cim Wallinger hirdetőjében. 11596

Különbéle.

JÓHANGU pianinót bérbe vennék. Cimeket a kiadóba kérek. 117

BOROSPINCE kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 93

EZERJÓFO gyomorelixir, pártalan hatása szer gyomor és bél bántalmak elvagytalanság hányinger, felhívottság emésztési zavaroknál. Dr. Földes Györgyszertár Aradon. 10831

OLAJOK. Desztillált és raffinált gépjármű, vulcan olaj, gőz- és motorhengerolaj, autóolaj, autó- és nehézbencin, továbbé zsr. sárga és fekete kocsikenőcs, tők-mag, napraforgó- és repceolaj, olajpogácsák napi áron kapható az Indus-tria Aradana De Ulciori S. P. A. Aradi Olaj-lpar Rt.-nál Aradon, Bulev. Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 22. Telephon 135. sz. 10641

VILLANYCSILLÁROK KÉSZÍTÉSÉT modern kivitelben olcsón készíti minta szerinti megrendelésre, Kaiser. Str. Granitei (B. Határ-utca) 11. 56

HASZNALT OLOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban.

FIGYELED?

ELADÓK: Modern magánház 5 szobás kerttel, négyszobás magánház nagy parkkal külterki házak olcsón belvárosi bérház elfoglalható két szobás lakással olcsón, belvárosi sarokház üzleti fa-és szénraktárral, pincével kedvező fizetési feltételekkel hentes és mészáros-üzlet kétszobás lakással urilház új, adómentes belvárosban elfoglalható 2 lakással, kert garázs istálló, kocsiszin, szálloda-épület belvárosban gyárnak alkalmas 7000 □ öles gyártelek, épületekkel, telepengedélyvel, börtvényrak alkalmas, 3% holdas gyönyörű szőlő Ghiorokon modern új villával berendezéssel felszereléssel kb. 100 gyümölcsfával stb. Keresek kisebb-nagyobb magánházakat megbízóim részére. Díjtalan felvilágosítással szolgál: SZIRMAI Adásvételei és hirdető iroda Str. Tribunal Axente (Damjanich-utca) 14. 11791

Mielőtt házat építené,

átalakítsa, tatarozza, vagy bármily javítási munkát végeztetne, kérjen árajánlatot! —

Francisc Tritthaler

építészeti irodájától Str. Cosbuc (Wes-selényi-utca) 47., ahol tervek és költségvetések a legmodernebb építkezésekről, a vállalt megbízások pedig a legújá nyosabb árérték elvállaltatnak. 11596

Elsőrangú KISMALMI

Korpa és tengeri

legolcsóbb árban kapható

Kornis Zsigmond és Márton

cégnél. 11505

Telefon 918. és 756.

Csillárookra csengő behuzást és drót-vázák elkészítését elvállalom. — CSILLÁROK nagyválasztékban.

Návrády Ede

villanyszerelő, Str. Metianu (Forray-) és Str. Baritlu (Rákóczi utca) sarokház. 101

Csodás hatású arcszépítő és finomító a Földes-féle

MARGIT-CREME

Zsírmentes, ártalmatlan, rögtön szépít. Szepők, májfoltok, bőrtörések, ráncok, redők, minden bőrbaj párnapi használat után megszűnnek. Az arc rozsdás tuda hánvas lesz. 10841

Dr. Földes és Hehs Aradon.

„VICTORIA” MALÁTA KÁVÉ
a legjobban pótolja a drága szemes kávé.

Kapható minden fűszer- és osemego üzletben.
1/4 kgr. kerek csomag 3.50 Lei.
Nagybani elárusítás csak kereskedőknek
„RECORD-KÁVEGYÁR” Timisoara.

Átköltözéseket

helyben és vidékre nyitott és zárt butorszállító kocsikkal felelősség mellett pontosan és olcsón teljesít!

Éliás Lipót Fia

szállító, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 38. sz. Bekapcsolat telefon 250. sz.